
Zpravodaj

**SMIŘIC, RODOVA
a HOLOHLAV**

1

20. března 1997

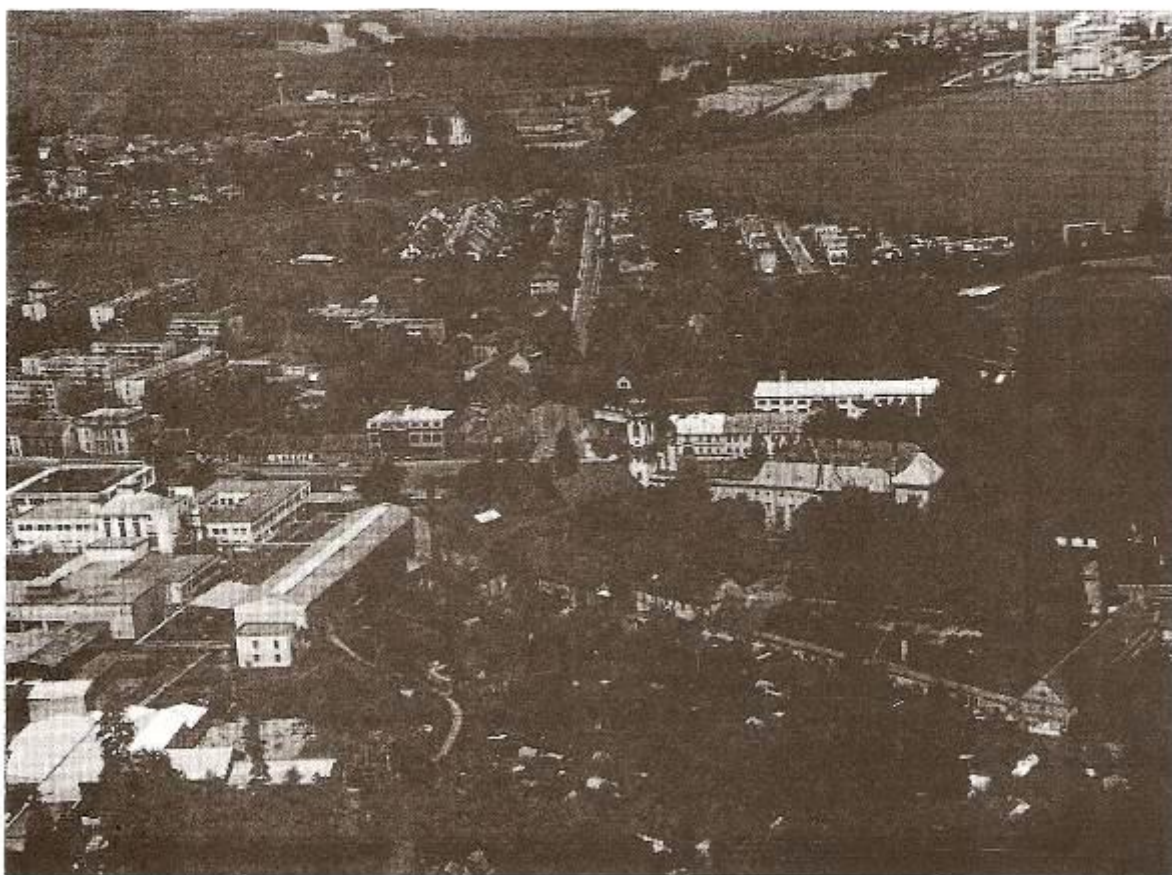

Foto: Václav Prostředník

Smiřice znovu jinak

Smiřice pokaždé jinak

Už po několikáté se na titulní straně objevil snímek pana Václava Prostředníka. Většinou nám na nich pan Prostředník ukázal Smiřice z naprosto nezvyklých a pro většinu z nás i nedostupných míst. Jednou to bylo z kostelní věže, podruhé z věže bývalého pivovaru. Tentokrát je to už druhý snímek z letadla. Tento snímek je uveřejněn záměrně a můžeme ho porovnat se snímkem na str. 13.

Snímek pana Prostředníka je pořízen z ptačí perspektivy a ukazuje nám současný stav – pohled od Labe přes zámecký areál s kostelem na Mlýnskou ulici a holohlavskou ulici Na Lávkách. Ještě více v pozadí jsou Holohlavy s oběma hydrogloby a úplně vzadu je Chloumek. Vzadu vpravo jsou vidět Černožice.

Snímek na str. 13 je pořízen spíše ze žabí perspektivy a je zaměřen stejným směrem, jako snímek pana Prostředníka. Hlavní rozdíl je však v tom, že byl pořízen asi před 100 lety. Zde je ještě dominantní stavbou budova mlýna. Porovnání obou snímků dává možnost si uvědomit, jak se tvářnost Smiřic měnila (a mění).

Slovo starosty

Každý jen tu svou?

Za více než šest let, po která ohřívám židli starosty ve Smiřicích, jsem mimo jiné vyzoroval i oprávněnost Sabinových veršů, zhudebněných Smetanovým géníem.

Ovšemže mi zde nejde o Mařenku či jinou dívku. Za jedinou má každý jen tu svoji myšlenku, představu či výhodu. Je to patrné i na schůzích městského zastupitelstva. Že jsou navštěvována velice málo občany? Koneckonců, nezáměr lidí o věci obecné v době, kdy už ten zájem žádná moc nepřikazuje, by mohl naznačovat, že nejsou spokojeni s ničím. Nedomnívám se to.

Občas se dostaví na úřad někdo vedený představou, že musíme soukromé nadřadit nad společné. Za všech okolností a vždy. Pokud zjistí že ne, bývá nespokojen. Jsem přesvědčen, že s tímto se už setkali všichni členové zastupitelstva a vnímají snahu jedince těžít ze společného, či omezovat práva sousedů, podle své povahy. Jeden jako aféru, druhý jako vychytralost. A střetáváme se s ledajakými přáními, názory a představami.

Že může být různý názor lidí na obnovení činnosti výkrmny prasat, je pochopitelné. Jak majitelé, tak občané by měli mít v této věci jasno. Proto anketa. K jejímu vypsání nebylo jednotné stanovisko, ale tak to snad i má být. O to je překvapivější podezření, že by mohly být výsledky zneužity, či záměrně zkresleny. Snad jen ten, kdo užívá klam jako běžný prostředek, myslí v této kategorii i o jiných.

Nebo uvážlivý a jinak vážený občan prohlásí: „Bylo to tak sto roků, tak to tak nechte!“ Nepřesvědčí se předtím, že o stoletém bytí nemůže být ani řeč, nadtož vrátit stav do situace bývalé, to by jej asi kleplo.

Že po takřka padesáti letech vznikla jakás-takás naděje na zřízení vodní plochy, použitelné pro koupání, vyústí v námitku, že sem vrátíme komáry! To není z hlouposti – to je politický

exhibicionismus a s tím se nedá dělat nic. Jako se nedá mnoho dělat se žárlivostí nebo hysterií.

Proč vlastně píši tuhle úvahu. Snad proto, aby už teď začali občané mít větší zájem o obecné a obecní, než o své. Aby nepsali, že jim vadí zápach cizích aut, když sami auto také používají, aby neříkali, že je ve městě nepořádek, když neuklidí ani před vlastním domem.

Také snad i proto, aby našli míru nezbytné tolerance k činnosti druhého. Před nástupem socialismu byla ve Smiřicích takřka v každém domě živnost, někde i více. Sousedé si dovedli vyhovět. Nechodili na radnici s tím, že pekař ráno rámusí sázecí lopatou, řezník seká brzy a budí mě, autoopravna smrdí, když bourám maso!

Lidé z hospody chodí s rámusem! Ano i to vadí! Vlastně vždyť to vím. Není to sousedům ani mně příjemné. Ale máme proto rušit živnosti?

Pochopitelně i ta tolerance má své hranice. Není dobré nechat bezohledné darebáky lézt přes ně beztestně.

Porazí-li řidič sloup veřejného osvětlení – pokud nemáme viníka, platíme to všichni. Naveze-li kdokoliv nepořádek na nějaký pozemek – platíme to všichni, stejně jako vyvážení městských košů a podobně.

Teprve až přestanete mít „každý jen tu svou starost za jedinou“, bude – říkám možná – pořádek.

A k tomu se už rozhlížejte, koho budete chtít zvolit příště. Nebo rozhodnete-li se sami, uvažujte jak to udělat lépe, než konšelé současní. A vůbec – přijďte nám občas říci, co děláme hloupě a jak to dělat lépe. Ne „jen každý s tou svou – jedinou!“

Ing. Lubomír Kupka, starosta města

INFORMACE Z RADNICE

11. jednání Městského zastupitelstva Smiřice dne 13. března 1997 bylo rušnější než jindy a protáhlo se až přes 23. hodinu. Původně naplánované pořadí projednávaných bodů bylo změněno tak, aby se jako první projednal jeden z nejožehavějších problémů.

- Firmě PERFECT bylo odprodáno 5 m² městského pozemku. Dříve než bylo vydáno stavební rozhodnutí, firma PERFECT si na tomto pozemku vybudovala nová širší vjezdová vrata na svůj pozemek. Firmě byla proto vyměřena pokuta. Odprodej zmíněného pozemku a postavení nových vrat se nelíbí občanům, kteří bydlí v sousedství (p. Němec a p. Kozina). Mají totiž strach, že provozem nákladních aut se výrazně zhorší podmínky jejich bydlení. Navíc nově zřízená vrata brání p. Němcovi vybudování vodovodní přípojky. Po dlouhé výměně názorů nakonec nedošlo k hlasování městského zastupitelstva. Firma PERFECT chce při zachování rozumné finanční kompenzace přispět ke smírnému vyřešení daného problému. Zástupce firmy p. Marek slíbil, že

v daném místě nebude téměř žádný provoz nákladních aut. Další občané z Jedličkovy ulice si stěžovali na to, že jsou v časných ranních hodinách obtěžováni hlukem a exhalacemi dlouhou dobu „protáčených“ motorů několika nákladních aut. Na to bylo odpovězeno pouze tak, že povolení k provozování živnosti vydal živnostenský úřad a městský úřad na to neměl a nemá vliv.

- Bývalá budova výpočetní techniky existuje ještě u našich občanů jako AGRODAT. Ve skutečnosti zde působí hlavně firma REUTER (výroba umělých střívek pro uzeniny). Tato firma zajíždí ke svému podniku i s velkými kamiony. Protože se při budování Komenského ulice nepočítalo s takovým provozem, velká auta přejíždějí přes obrubníky a poškozují nově vydlážděné chodníky. Firma REUTER proto projevila zájem o odkoupení pozemků (parcel. č. 63/1, 68/2 a 69/1). Chtěla rozšířit příjezdovou komunikaci a zvětšit i parkoviště u svého závodu. Část pozemku přiléhající k budově a k Palackého ulici chtěla firma použít na zřízení dětského koutku.

Zajímavé v tomto případě bylo, že se rozcházelo stanovisko městského úřadu a stavebního úřadu. Stavební úřad vznesl námitku s ohledem na záměry územního plánu a nesouhlasí ani s navrženou cenou za tento pozemek. Navrhl řešení, které by i bez prodeje uvedených pozemků umožnilo firmě její záměr.

Po rozsáhlé vzájemné výměně názorů vyznělo hlasování jen těsně pro to, aby se uvedený pozemek firmě REUTER neprodával. Pokud by však firma měla zájem, bylo by jí umožněno rozšířit příjezdovou komunikaci i zvětšení parkoviště.

- Obyvatelé největší městské části Smiřic – Govorova sídliště – by se mohli dočkat nové prodejny potravin. Zájemce chce tuto novou prodejnu umístit v bývalém skladu lehkých topných olejů. Po ujištění, že se zde nepočítá s diskotékami, bylo rozhodnuto o tom, aby městská rada pokračovala se zájemcem v jednání o podmínkách pronájmu.

Při projednávání tohoto bodu nebyla přijata námitka člena MZ p. Vaňka, že je v místě už nyní zbytečně mnoho prodejen s potravinami (podle vyjádření p. Vaňka je ve Smiřicích v současnosti 8 provozoven s prodejem potravin).

- Už mnohokrát bylo po roce 1989 zjištěno, jaký byl nepořádek v katastrálních mapách. Stále znovu a znovu je třeba upravovat majetkové vztahy k pozemkům. V poslední době např. i majitelé domů ve Fučíkově ulici (domy OKAL) zjistili, že části jejich zastavěných nebo oplocených pozemků jim dosud právoplatně nepatří. Městské zastupitelstvo vyslovilo souhlas s tím, aby byly zastavěné plochy i pozemky označené jako role nebo zahrady zájemcům odprodány. Pokud by si majitelé tyto pozemky nechtěli odkoupit, platili by za ně nájem.
- Město má velký zájem o dokončení rekonstrukce sálu Dvorany. V plánu na rok 1997 byla tato akce zařazena na první místo. I proto rozhodlo městské zastupitelstvo o půjčce ve výši 3 miliony Kč, aby mohly být stavební práce ukončeny již v polovině tohoto roku. Stavební práce prováděla na základě výběrového řízení firma STOR Náchod. V průběhu měsíce února však tato stavební firma ukončila stavební práce a opustila staveniště.

Město se dostalo do nevýhodné situace. Jde o to, jak dopadne jednání o vzájemném vypořádání a vyvázání ze smlouvy. Jde o to, aby město nepřišlo o firmou STOR neoprávněně čerpané finanční prostředky (jedná se o přibližně 1 200 000,- Kč). Je sice možnost vymáhat finanční částky soudní cestou, ale známe jak zdlouhavé a často málo úspěšné je toto řešení!!

Nezbývá nic jiného, než aby komise místních odborníků provedla urychleně výběr nové stavební firmy, aby práce mohly pokračovat.

- Návštěvníci několika málo zdejších pohostinství vědí, že restaurace „Městský hotel“ (Dvorana) byla jistou dobu uzavřena. O nový pronájem se přihlásilo celkem 11 zájemců. Na jednání MZ byli nakonec přizváni zástupci pivovaru Smíchov Praha a zástupci pivovaru Svitavy. Oba přednesli své podnikatelské záměry. Městské zastupitelstvo rozhodlo o tom, aby byla přijata nabídka pivovaru Svitavy (700letá tradice), protože jeho nabídka se jevila jako celkově výhodnější: dlouhodobý přímý pronájem, kromě piva (Svitavák a Bruno) i kuchyň, péče o vnitřní zařízení.
- Po prosincovém zasedání městského zastupitelstva byly občanům Smiřic rozeslány anketní lístky, pomocí kterých se mohli naši občané vyjádřit k možnosti znovuzprovoznění bývalé velkovýkrmy prasat GIGANT. Do konce února přišlo zpět 184 odpovědí. Ve Smiřicích je odhadem asi 1000 domácností – ankety se zúčastnila méně než pětina občanů. Ostatní nevyužili svého práva vyjádřit se k možnosti dalšího provozování velkovýkrmy prasat GIGANT.
- Firma EKOPORK nabídla městu možnost bezplatného převzetí čističky odpadních vod GIGANTU do majetku města. MZ se rozhodlo, že bude dobré akceptovat tuto nabídku, protože by se zvýšila pravděpodobnost uvedení ČOV do provozu.
- Již na minulých zasedáních MZ bylo uvedeno, že pronájem za kino v domě rodiny Kludských neúměrně stoupá. Návštěvnost kina byla naopak stále nižší. Kino by se stalo až neúnosně ztrátové. Proto byla jeho činnost definitivně zastavena a pronájem byl ukončen ke dni 31. ledna 1997. Dřevěné obložení z hlediště kina bylo odborně demontováno a bude použito na úpravy v sále Dvorany.

9 v dějinách Smiřic

1619

Eliška Kateřina Smiřická

Pro náš historický seriál s „9“ připomínám, že se už delší dobu zajímáme o rok **1619**. Události směřují pro Čechy k tragické bitvě na Bílé hoře (8. listopadu 1620). O dva roky dříve se uskutečnila za spoluúčasti **Albrechta Jana Smiřického** památná Pražská defenestrace (23. května 1618). Ve stejném roce 18. listopadu 1618 **Albrecht Jan Smiřický** umírá a teprve v lednu **1619** jsou jeho tělesné ostatky s královskými poctami převezeny do rodinného sídla v Kostelci nad Černými lesy a zde uloženy k věčnému spánku do rodové hrobky. Z minulých čísel Zpravodaje víme, že o obrovský majetek zesnulého Albrechta Jana Smiřického byl velký zájem.

Hlavní spor o tento majetek vznikl právě v našem roce s devítkou, tj. v roce **1619**. Byl veden mezi dvěma jeho sestrami – starší **Eliškou Kateřinou Smiřickou** a mladší **Markétou Salomenou Smiřickou**.

Od minula víme, jakými prostředky se mezi sestrami „bojovalo“ a jak to nakonec s majetkem dopadlo. Můžeme říci, že i zde se znovu potvrdilo, že když se dva perou, třetí se směje – majetek nezískala ani jedna.

V dnešní době jsme zvyklí, že rozhlas a televize nám přinášejí zprávy a obrazové zpravodajství i z druhé strany zeměkoule s minimálním zpožděním. Výjimkou nejsou ani přímé přenosy. Velmi dobře si vzpomínám na přímý televizní přenos z prvního přistání lidí na Měsíci. Mnoho informací můžeme v dnešní době získat na audiokazetách a na videokazetách. S celým světem se můžeme spojovat pomocí počítačové sítě.

Před nástupem televize, rozhlasu a dokonce i před uplatněním letadel, telefonu a telegrafu bylo šíření zpráv ze světa mnohem obtížnější – hlavně však přicházely zprávy i hodně opožděně. Taková zpráva se z Ameriky dostala lodí do Evropy skoro za měsíc nebo i za déle. Záleželo na rychlosti plavby lodí mezi těmito dvěma kontinenty.

Mnoho zpráv se šířilo ústním podáním. Když takový forman přijel se zbožím z Prahy do Hradce Králové, vypravoval v Hradci o tom, co je v Praze nového. V Praze o několik dní později mohl naopak sdělovat, co se stalo v Hradci. Takové šíření zpráv mělo kromě zpoždění ještě jednu nevýhodu. Zpráva byla často neúmyslně i úmyslně pozměněna. Někdy se mohl její původní smysl zcela zkreslit.

Události v místě zaznamenávali pro budoucí generace kronikáři. Proto dnes víme dosti často i velmi podrobně o událostech, které se staly před staletími. Bylo i dosti rodin, které si vedly své vlastní rodinné kroniky. Bylo však i hodně rodin, kde se předávaly znalosti o osudech rodu, vesnice apod. jen ústním podáním.

Dnes tráví rodiny večery sledováním televize. Dříve bývaly oblíbeny tzv. černé hodinky. Večer se dosti dlouho nerozsvítilo (jednak ze šetrnosti – navíc třeba od svíčky nebo od petrolejky stejně nebylo mnoho vidět). Celá rodina – mladí, starší i ti nejstarší seděli u kamen a vyprávělo se. Ti starší vyprávěli mladým o životě svých předků a o událostech v obci i v okolí. Vyprávěli třeba i o tom, co slyšeli sami zase od svých prarodičů. Vzpomínám, co se toho za mého mládí „přemlelo“ při draní peří, kdy se ve stavení sešlo několik sousedek.

Ústním podáním se uchovalo hodně z minulosti. Mělo to však opět určitou vadu. Každý z vypravěčů vypravovaný děj bez zlého úmyslu trochu pozměnil podle svého. Postupem času vlastně už z původního popisu události vznikla pověst. Může mít pravý historický podklad, ale není možno ji brát bez kritického pohledu.

Mohu vám dát příklad, který už byl ve Zpravodaji uveřejněn. Na cestě k Číbuži byly vedle cesty dvě vodní plochy. Plochou byly vcelku nevelké. Ale jedna z nich byla známá jako Bezedňák. Podle pověsti

byl bezedný – to pochopitelně ne. Ale měl být tak hluboký, že se zde měl utopit sedlák s koňmi i s povozem. Teď věřte nebo nevěřte?!

Asi před půl rokem se mi dostala do ruky knížka pověstí z Čech – její název jsem si nezapamatoval. Se zájmem jsem si je přečetl všechny. Mou pozornost upoutaly hlavně ty, ve kterých jsem vypožadoval souvislost s naším regionem a nebo souvislost s rodem Smiřických. Ta souvislost byla poměrně velmi zamlžená a někdy se od historických skutečností dosti lišila. Jak to je možné? Své vysvětlení jsem se snažil dát v úvodu tohoto povídání. Jednu z pověstí jsem si opsal a předkládám ji k přečtení i vám – zkuste se i vy sami zamyslet, o kom tato pověst opravdu vypráví:

Nárek šílené šlechtičny

Kateřina se slastně protáhla. „To je život!“ blaženě broukla. Pak se ale její sličná tvář náhle zachmuřila. Ranní lenošení jí vždycky zkazila vzpomínka na její starší sestru Meluzínu. Jak jen se něco takového mohlo narodit na panském sídle! Dědička jičínského panství místo aby sekýrovala služebnictvo, pobíhala bosa po lukách a rozněžňovala se nad každým kvítkem. „Pch!“ překulila se Kateřina v posteli. Poddaní potřebují pevnou ruku, jinak zvlčí a začnou mít rousy. Včas vyplacených padesát ran karabáčem je nejlepší investicí pro rozkvět statků. Ale ta bláznivá Meluzína by nejraději do hladomorny nechávala posílat opékaná kuřátka, aby tam náhodou ti chudáci nezačali trpět nechutenstvím. A té útlocitné slečince má spadnout do klína obrovský majetek? To Kateřina, přímo stvořená na velitelské stanoviště, nestrpí. Má se snad vyplížit ze zámku s nějakým ubohým věnem? Všechno jí bude patřit! Však už nějakou cestičku, jak Meluzínu vypudit z otcova srdce, najde.

Z první části ukázky už jste jistě vypožadovali, že šlo o dvě šlechtické sestry. Mladší přemýšlela o tom, jak by se zbavila své starší sestry a tím získala bohaté věno. Jednou z cest by bylo vypudit sestru z otcova srdce – jde jen o to najít nějaký pádný důvod. Pomoci může např. věrná služebná, která bude sestřino počínání sledovat.

Mezitím se stará služebná vlekla podél meze a předstírala, že sbírá mateřídoušku. Meluzína vstávala časně jak nějaký robotník a už pelášila do polí. Babka si upravila šátek a přidala do kroku. Kdo má ten vítr uhlídat? Jenže panna Kateřina nakázala, že chce vědět o každém výletě své sestry. Třeba někdy udělá osudnou chybu, která ji bude stát Jičín i přilehlé hrady. Stařena v nestřežený okamžik kýchla a poděšeně se rozhlédla. Ta oblaka letního pylu jí nedělala dobře. Naštěstí sledovaná osoba mnula v ruce pšeničná zrnka a čichala jejich zralou vůni. Služebná se už nemohla dočkat žní. Lehne si někde pod strom do chládka a konečně si schrupne. Meluzína určitě poběží vázat snopy a to ji pár dní udrží na místě. Kateřina má pravdu. Její sestra by se spíš hodila do selské chalupy. Hlídat ji je těžká práce. Zvláště když se služebná nemůže zbavit podvědomých sympatií k té divošce.

Sledování Meluzíny nebylo marné a přineslo své ovoce – pak už služebné stačilo jen najít vhodnou příležitost a seznámit s novinkou svou velitelku.

„Au, to tahá,“ vyjela Kateřina na služku při večerním česání. Stařena se ulekla. Co jí bude platná náklonnost k rozverné dívce, když ji její sestra vyžene ze zámku. Kam by se poděla? A tak se nadechla a zašeptala do chtivého ouška, co dnes tam uprostřed vonících polí viděla. „Už je to tady!“ rozveselila se Kateřina a nějaký ten vytržený vlas v hřebenu velkoryse přehlédla. Jen aby se otec brzo vrátil ode dvora a mohl tu důru jak se patří potrestat. Nepochybovala, že tato novinka ho rozběsí.

Lásce se prý nedá poroučet. Když se do sebe zakoukají dva mladí lidé, většinou nepřemýšlejí o tom, co tomu bude říkat okolí a jaké nepříjemnosti z toho mohou pro ně vzniknout. Dříve bývalo

považováno ze velké chyby, šlo-li o nerovný vztah – o vztah mezi urozenou dámou a prostým (poddaným) člověkem.

Meluzína zatím objímala polštář a toužebně vyhlížela na noční oblohu. Pomozte hvězdičky, ať se má touha naplní. Dnes ji tam na pěšince u lesa zasáhl blesk vášně. Měl podobu urostlého kovářského pomocníka. I jemu se panna líbila, ručku jí proto pořádně tiskl. Hned ji ale pustil, když se mu svěřila, v kterém to domku přebývá. Na návrh další schůzky odpověděl vyhýbavě. Meluzína se už nedokázala zastavit. Hned druhý den ráno běžela do kovárny, aby se její srdce potěšilo pohledem na hru svalů jejího vyvoleného. Záminka, že si chce objednat výrobu podkovy pro štěstí, byla průhledná. „Ta bláznivá holka si kope hrob,“ zašeptala služebná, která vše vyslechla schována za přístěnkem. Ani ona nemohla přestat donášet, jinak by ji drábova hůl neminula.

Až si přečtete další část pověsti, většinou asi začnete tušit, že jde o nějak povědomou historii. Zkuste si vysvětlit, kde je však proti historickým skutečnostem odchylka.

Události dostaly spád, když Kateřina sdělila otci o milostném vztahu své sestry k venkovskému kováři.

„Taková ostuda! Zaplést se s nějakým kovářským trhanem!“ řval brunátný otec přesně tak, jak to Kateřina předpověděla. „Však já znám účinný lék na srdeční choroby!“ zakončil a neprodleně odvezl Meluzínu na hrad Kumburk. Zanechal ji tam pod přísným dohledem stráží, aby zchladla.

Hrabivá Kateřina trefila dvě mouchy jednou ranou. Otce ta událost pořádně zkršila a roznemohl se. Zbylá dcera se kolem něho starostlivě točila a hlavně hleděla, aby k němu nepronikl žádný z prosebných listů zavřených Meluzínou. A tak skončil v tichu zámeckých komnat, aniž se dověděl, že jeho starší dcera už zmoudřela a podkov se navždy vzdala.

„Jsem dědička panství. Okamžitě mě odvezte do Jičína!“ křičela Meluzína na kumburského purkrabího. Ten ale jen krčil rameny. Žádné nové instrukce ze zámku nedostal. Naopak zesílil ostrahu a prozíravě dbal, aby mu vězněná laňka neutekla. Meluzína plakala, vyhrožovala a zase ponížene škemrala. Všechno marné. Její zoufalství nahrávalo mladší Kateřině. Ta marně hledala závěť, kterou by otec její sestru vyobcoval. Musela se jí tedy zbavit nakonec sama. Rozhlásila, že Meluzína zešilela. Proto ji drží v izolaci na hradě Kumburku. Kvílení vězněné právoplatné dědičky, které občas zaslechl kolemjdoucí, jí jakoby dávalo za pravdu.

Po článcích ve Zpravodaji už asi hodně čtenářů vytušilo, že se jedná o rok **1619**. Je to po smrti Albrechta Jana Smiřického. Kromě nesvéprávného bratra Jindřicha Jiřího Smiřického se mohly o velký majetek podělit už jen zbývající dvě sestry **Eliška Kateřina a Markéta Salomena Smiřické**. **Eliška Kateřina** byla vězněna na Kumburku za svůj prohrěšek s kovářem Jiříkem Wagnerelem. Sestra **Markéta Salomena** měla zájem o to, aby se na tomto stavu nic neměnilo.

Ale jak máme rozumět předložené pověsti. Jeden z omylů (nepřesností) je ten, že jmenovaná Meluzína byla ve skutečnosti vlastně Eliška Kateřina. Naopak Kateřina z pověsti byla ve skutečnosti Markéta Salomena. A ještě jedna nepřesnost. V historických záznamech nebyla nikde zmínka o prohlašování uvězněné „Meluzíny“ za šílenou. Ne nadarmo se ale říká, že „účel světí prostředky“.

Prostí lidé měli ale jiné starosti, než aby rozebírali panský spor o majetek. Události dostaly spád až v okamžiku, kdy se u bran hradu objevil rytíř se svým průvodem. Původně se jen chtěl zeptat na další cestu. Pak ale zbystřil pozornost. Po hradbách pobíhala docela pěkná kůstka a vykřikovala, že ji tu neoprávněně vězní její sestra. Kdo ji vysvobodí, získá s její rukou i rozsáhlé pozemky a solidní šlechtická sídla. „Toho si nevšímejte,“ snažil se ho odlákat purkrabí a dělal si na čele výmluvné

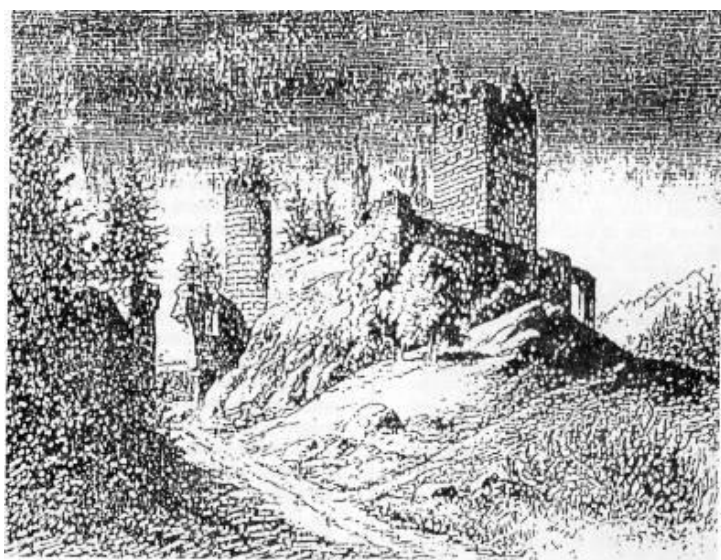
kolečko. Jenomže urozeného pána nějaká duševní porucha nezastaví, pokud je v dohledu tučné sousto. Rytíř odcválal, aby sebral vojsko a hrad dobyl. Naštvaný purkrabí šoupl Meluzínu do věže a připravil se k obraně. Přesila ale byla velká. Vartemberkovi vojáci už vtrhli do sklepení, kde byla ukryta vytoužená dědička. Meluzína radostně vztahovala ruce ke svým osvoboditelům, když v tom jednomu z nich samým vzrušením vypadla z ruky louč. A zrovna na soudky s prachem, které tu obránci Kumburka schovali. Bum bác. Věž vyletěla do povětří a rytíř si musel hledat jinou zazobanou nevěstu.

Ale jeje!!! To nám to ta pověst pěkně pomotala!!! Znalci historie vědí, že je historickou pravdou, že Elišku vysvobodil z kumburského vězení Ota z Vartemberka. Ale dál už to je v pověsti všechno naprosto špatně. Eliška Kateřina se za Otu z Vartemberka vdala a usadili se spolu na zámku v Jičíně. Je možno si jen zopakovat a zdůraznit, že k uváděnému výbuchu střelného prachu došlo na zámku v Jičíně.

Kateřina znepokojená nejdříve obléháním hradu si v Jičíně zavýskla radostí. Její soupeřka o bohatství je v pánu a vina padá na někoho jiného. Konečně si může v klidu užívat. Jenomže se ukázalo, že tak docela bez potíží to nebude. Duch nešťastné Meluzíny se na Kumburku usídlil natrvalo a po nocích hvízdá ve věži, že na světě není spravedlnost. Kateřina se proto hradu vyhýbala a nedala ho obnovit. Stejně neunikla. Meluzína, která za života tak ráda běhala s větrem o závod, se v něj proměnila. Mohla si tedy zaletět kamkoli. A tak se nářek šílené šlechtičny začal ozývat ve všech českých komínech, aby za temných zimních večerů připomínal, kam vede hrdlení o majetek.

Věřte nebo nevěřte – až budete na své chalupě a bude vám v komíně kvílet meluzína, budete nyní vědět, že to podle pověsti souvisí s osudem Meluzíny – Elišky Kateřiny Smiřické. Pokud se chce někdo dohadovat (či dokonce soudit) o majetek, měl by si přečíst i vícekrát poslední větu pověsti.

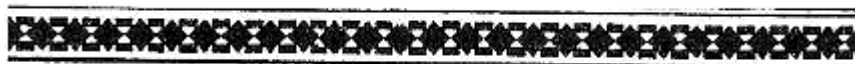
(mv)

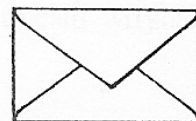
Hrad Kumburk (původně Goldenburg) – gotický hrad, který byl založen pány z Vartenberka někdy kolem roku 1300. Mezi majiteli hradu se vystřídalo několik rodů. V roce 1607 získali hrad Smiřičtí. Prakticky od této doby zde byla svým otcem Zikmundem Smiřickým uvězněna Eliška Kateřina Smiřická. Zikmund Smiřický hned v dalším roce zemřel a už nemohl své rozhodnutí změnit. Sestře Markétě Salomeně tento stav vyhovoval – proto musela Eliška Kateřina ve vězení trpět 11 roků – až do roku 1619, kdy proběhlo soudní projednávání jejího milostného prohrěšku s poddaným kovářem.

Bílá hora, třicetiletá válka, vpády Švédů... – to byly kruté rány české zemi. Švédové v té době obsadili hrad Kumburk a podnikali odtud výpady do celého okolí. Po odchodu Švédů nechal císař roku 1658 hrad pobořit, aby se nemohl stávat útočištěm loupežníků. Pak už začala neodvratná zkáza hradu.

Jeho zřícenina chátrala a rozpadala se. Dílo zkázy bylo dovršeno tím, že v minulém století zde byl lámán kámen ke stavebním účelům. V dnešní době zde najdeme jen zbytky zdí, zbytky sklepení a hlavního paláce. Našli bychom zde i zbytky věže, ve které byla vězněna Eliška Kateřina. Podle uvedené pověsti se kolem těchto zřícenin často ozývá skučení Meluzíny.

ČTENÁŘI NÁM PÍŠÍ

Kterak si

smiřičtí ze Smiřic (bytem v Praze)

prohlédli sídlo

Smiřických ze Smiřic (v Kostelci nad Černými lesy)

Stalo se tak ke konci loňského září. Tři auta s osazenstvem vyrazila z Prahy do Kostelce nad Černými lesy. Tam nás přivítal ing. Bukáček, který se pro nás stal výborným průvodcem. Nanejvýše fundovaně nám vyprávěl o tom, co nás tolik zajímalo – o dobách dávno minulých.

První překvapení nás očekávalo hned při průchodu branou. Zde jsme si totiž měli možnost na velké kamenné desce přečíst přehled všech majitelů kosteleckého panství. Zde jsme si kromě jiného přečetli, že majiteli panství byli ještě dávno před Smiřickými i ***Smržovští ze Smržova*** (Pozn. red.: *Pokud čtou náš Zpravodaj i naši sousedé ze Smržova, musíme je zklamat. Nebyli to totiž Smržovští ze Smržova v okrese Hradec Králové!! V Čechách je totiž jeden Smržov v severních Čechách a druhý v jižních Čechách. Smržovští ze Smržova na zámku v Kostelci nad Černými lesy byli z některého z těchto Smržovů!!*). Teprve o dost později sem přicházejí ***Smiřičtí ze Smiřic***.

Potom jsme vstoupili do místní kaple. Zde jsme se mohli seznámit správně s obrazem, o kterém se psalo ve Zpravodaji č. 4 z prosince minulého roku. Vyobrazený šlechtic na obraze (celková postava) patří poslednímu z této větve rodu Smiřických ***Jaroslavu Smiřickému ze Smiřic***. Je vyobrazen společně se svými dvěma synáčky. Naproti je vyobrazena jeho manželka Kateřina z Hazmburku se dvěma dcerkami. Je nám už známo, že všechny čtyři jejich děti ještě v dětském věku zemřely. Proto tato větev Smiřických vymřela a kostelecké panství získal synovec Jaroslava Smiřického ***Zikmund Smiřický***. (Pozn. red.: *Zikmund měl 5 dětí: Jaroslava, Jindřicha Jiřího /o tom bylo psáno v minulém čísle/, Albrehta Jana /o něm bylo ve Zpravodaji psáno na 3 pokračování/, Elišku Kateřinu a Markétu Salomenu /o těchto dcerách je psáno v historickém seriálu s „9“ i v tomto čísle/*).

V kapli kosteleckého zámku je mnoho překrásných a velmi cenných památek. O každé z nich by se toho dalo napsat hodně. Zmíním se o překrásném dřevěném oltáři, pozoruhodném tím, že je zhotoven z jednoho kusu dřeva. Zámecká kaple má výbornou akustiku. Proto jsou zde umístěna nová

krásná křesla pro návštěvníky, kteří sem přicházejí na oblíbené koncerty.

V sakristii kaple je možno vidět velké, těžké cínové rakve. V nich jsou uloženy dřevěné rakve s ostatky šlechticů. Vše je zde připraveno na plánovanou úpravu, která by měla vše vrátit do původní podoby.

Prohlídka skončila a náš velký dík patřil ing. Bukáčkovi. Jeho výklad byl velmi zajímavý a pestrý a my všichni jsme s ním byli velmi spokojeni. Po prohlídce jsme si všichni zašli na kávu do zdejší příjemné restaurace. Při kávě jsme debatovali o tom, co jsme právě shlédli.

Nakonec pro nás přišel příjemný „bonbonek“ v podobě pozvání dr. Jaroslava Svatoně na podrobnou prohlídku Ledeburských zahrad a teras v Praze pod Hradem, na jejichž obnově měl velkou zásluhu. Zahrady loni na jaře slavnostně otevřel prezident Václav Havel.

Jaroslav Litomiský, Praha

Na fotografii: Výklad ing. Bukáčka (zcela vpravo) poslouchají odleva doprava: A. Vanoušek, manželé Bačovi, ing. J. Pultr, ing. V. Škarytka, MUDr. V. Pultr, O. Litomiská, dr. Jaroslav Svatoň s Jadou Svatoněm juniorem.

Mimo tento článek pan Jaroslav Litomiský přichází se zajímavým návrhem. Doporučuje uskutečnit zájezd Smiřičáků do Kostelce nad Černými lesy, který by bylo možno spojit i s návštěvou nedalekých Lipan. Na zájezdy jezdí ze Smiřic důchodci, zahrádkáři, jsou pořádány zájezdy do Polska – zde by byl námět na pěkný výlet za poznáním.

Z historie domů ve Smiřicích

(Pokračování 1.)

Podklady připravuje ing. Lubomír Kupka jako městský kronikář.

Pro toto pokračování bylo využito i poznatků z knihy Josefa Zemana: Z pamětí Smiřic – kapitola Mlýny na bývalém panství Smiřickém.

Ve Zpravodaji byl zahájen další seriál z historie Smiřic. Zaměřuje se na historii smiřických domů, na jejich stavitele, majitele, nájemce apod. Čtenáři se v něm mohou dovědět o historii svého domu nebo o historii svého rodu z hlediska bydlení v jednotlivých domech.

Historický přehled ukáže i na velké množství proměn Smiřic – i ti relativně mladší si mohou vzpomenout, jak ještě nedávno (před 25 lety) vypadala hlavní Palackého ulice a kolik se toho tu změnilo.

Ulice od smiřického kostela směrem k Holohlavům bývala dříve označována honosně Mautnerova třída. V současnosti je to Mlýnská ulice. Ti nejmladší by se mohli divit, proč právě Mlýnská. On totiž skoro na začátku této ulice mlýn stával. Při našem putování za číslováním domů ve Smiřicích jsme při cestě od zámku na Pácaltův kopec a směrem zpět došli až do dnešní Mlýnské ulice, kde mlýn měl číslo popisné

čp. 110

Mlýn zde stával nejméně 4 století. Dosvědčí nám to výpisy z urbářů (*urbáře, také urbární knihy nebo urbární registra – v nich byly zapsány soupisy urbárního pozemkového vlastnictví, dominikální = panské pozemky a částečně i jejich výnosy*) smiřického panství. První z nich je z roku 1588. Zde bychom se dověděli, že v té době bylo kolem zdejší tvrze jen několik stavení s 20 usedlými rodinami – bydleli zde: Mikuláš Hýčka, Svatoň Svaták, Zachariáš Trnka, Alžběta Petrová, Kateřina Davidka, Marek Šandera, Mikuláš pekař, Antonín Vlach, Martin Ventura, Pavel Medek, Jiřík Sovák, Alžběta Vestecká, Anna Vaňková, Dorota Hyšková, Dušek švec, Michal Michaleč, Anna Beneška, Jan Martinů, Jakub švec, Salomena Boukalová. Dále je v tomto urbáři psáno o mlýnu:

„... v předhradí jdouc branou, je mlýn od dřeva stavěný pro domácí potřebu... Majíce dost prachu, krmí vepře (rozuměj panské). Při témže mlýně je pila dobře vystavěná a všemi potřebami opatřená...“ Mlýnář platil každý týden „vejmelné“.

Další údaje o smiřickém mlýně vyčteme v urbáři z roku 1619 – zde se už hovoří zřejmě o novém mlýnu, který už je zděný. Mlýn i s pilou je nazýván „verštatem (dnes bychom asi řekli podnikem) milostivé vrchnosti“:

„... Při městečku jest mlejn v nově od kamene vystavený vo šesti kolách moučných, a komorami, z světnici klenutou, dvojími podlahami, též všechn cihlami přikrytej, z něhož mlynář nájmu platí 400

korců (korec = v tomto případě podle dnešního objemová míra o velikosti 93 litrů = přibližně 60–130 kg obilí dle druhu) sutého, 30 korců pšenice a k tomu vykrmuje 24 vepřův anebo místo krmení za každého vepře 2 kopy grošů platiti má.

Od toho mlejna ten díl Labe teče novými struhami přes grunty jeho milosti Páně a zase vpadá do Labe do toku svého starého nad Lochenicemi, jest dýlky od toho mlejna až do Labe 120 provazců (1 provazec = dnešních 31 metrů), v kterejžto struhách nemálo ryb říčních všelijakých, též také rakův jest, a toho se všeho lapáním k potřebě zámku užívá...”

Uvedme si posloupnost majitelů a mlynářů smiřického mlýna:

- Kolem roku 1606 obdržel mlýn mlynář Jan Měřička.
- Kolem roku 1620 je uváděn mlynář Křištof.
- Roku 1651 je uváděn jako mlynář 28letý nekatolík Václav Jindra s 22letou manželkou Dorotou.
- K datu 1654 uvádí Josef Zeman Martina Pitrů.
- R. 1668 Jiří Balcar
- R. 1681 Mikuláš Pitr
- Od roku 1696 je uváděn Jiřík Fryml (někde bylo psáno Friml s měkkým ě). Byl to zámožný člověk, který roku 1703 koupil dům a grunt (od starodávna nazývaný špičkovský), jenž patřil sirotkům po nebožtíku Janu Příhodovi, který býval hejtmanem smiřického zámku. K tomuto gruntu patřila štěpnice, stodola, louka vedle obory a farská louka číbuská. Fryml měl za všechno zaplatit 651 kop míšeňských. Hotově zaplatil hned 600 kop a zbytek byl zaknihován na 6 %. Poručníkem Příhodových sirotků byl karlstejnský hejtman Fibigr (psával se někdy Viebigr). Ten si později vzal vdovu po Příhodovi Sybilu.
Potom získal mlýn syn Jiříka Frymla – Jan Fryml. Ten nebyl dobrým hospodářem a začal mít potíže. Roku 1715 požádal vrchnost, aby mu byl mlýn ponechán v držení. Vrchnost mu mlýn ponechala na 1 rok „bude-li se dobře chovat“.
- Jan Fryml neuspěl a proto již o rok později (roku 1716) je majitelem mlýna Václav Skrovný. Ani on v tomto podnikání neuspěl. Vrchnost mu mlýn odebrala a dostával od ní pouze almužnu.
- Dalším mlynářem se stává – ale opět jen nakrátko – Jan Zollman. Také on musel pro neúspěchy mlýn opustit. Stěžoval si sice, že byl o mlýn neoprávněně připraven. Hrabě Paar jej vyzval, aby to dokázal, jinak že bude potrestán 14denním vězením.
- Roku 1730 se do mlýna vrací Jan Fryml.
- Mlýn (6 složení, jahelna, 3 stoupy a další příslušenství, 1 zahrádka při Labi, 3 strychy /v tomto případě se jedná o plošnou míru – 1 strych = 1 korec = 0,2877 ha/ polí, pila /zůstala jako právo panské/) kupuje František Kumpricht za 2200 zl. Každá zlatka se počítala po 60 kr. a krejcar po 6 groších. K tomuto mlýnu byly připojeny: městys Smiřice, Hubíles, Smržov, Lejšovka, Černilov, Bukovina, Malá Skalička a Újezd.
- Mlynář dostával od vrchnosti ročně 5 dubů z mezlečských lesů a 2 fůry habrů – habrů bylo v panských lesích málo – proto místo nich dostával 1 dub a 1 borovici. Habrové dřevo používali mlynáři na výrobu oblouků k lopatkám a borové dřevo na louče. Tři kmeny použil mlynář na zhotovení vah. Mlýnské kameny si musel mlynář v rámci robotní povinnosti dovést sám.
- Kupricht i jeho dědicové nebyli dobrými hospodáři a nechali mlýn zpustnout. Vrchnostenský úřad mlýn převzal za 1 900 zlatých a následně prodal Františku Skálovi, který se přiznal k pozůstalé vdově Alžbětě Kuprichtové. Když Skála 29. července 1788 zemřel, o dědictví se přihlásilo více dědiců – dcera Alžběta, syn Josef, Marie provdaná Střemchová, syn František (studující v Praze) a nezletilý syn Jan a dcera Anna.

- Dne 14. května 1789 převzal mlýn za 3000 zl. syn Josef Skála. Oženil se s Annou Záhorskou, která mu přinesla věnem 1000 zl. a všechno patřičné ženské nádobí. Jako protivěno jí byla připsána polovina živnosti. Potom už se majitelé mlýna poměrně často střídali.
- Už o dva roky později – 18. dubna 1791 – kupuje mlýn za 7 000 zl. Václav Rieger.
- Ještě v tomtéž roce – 18. prosince 1791 – získává mlýn za 10 300 zl. Josef Švarz.
- Podle smlouvy ze dne 31. srpna 1794 kupuje dominikální mlýn za 7 608 zl. František Šefelín s manželkou Viktorií. Spolu s mlýnem koupili za 140 zl. zahradu u čp. 40 a 3 strychy pole za 408 zl.
- Od 22. května 1802 vlastnili mlýn za 2 105 zl. František Šefelín s manželkou Annou.
- Za 52 000 zl. se stal 13. února 1811 majitelem mlýna Jan Hollman s manželkou Annou.
- Ani ne za 3 měsíce – 1. května 1811 se za 17 000 zl. stává majitelem Jan Bouček.
- Další koupě mlýna byla provedena na základě licitace, konané 29. listopadu 1822 – mlýn získal za 31 551 zl. Jan Šafka s manželkou Alžbětou.
- Dalšími majiteli byli od 13. února 1830 Jan Rott s manželkou Evou – za mlýn zaplatili 12 000 zl.
- Ceny za mlýn i jeho majitelé se střídali – od 1. května 1836 byl majitelem mlýna za 17 200 zl. Josef Morávek. Morávek dostával od vrchnosti ročně 1 buk bílý, 1 buk červený a směl pást 6 kusů dobytka na louce „Pod jilmem“. Morávek platil za pronájem mlýna 200 zl., za pilu 20 zl., z rolí platil 10 zl. a jednou sedminou se podílel na udržování náhonu. Morávkovi předchůdci měli ještě další břemena k vrchnosti – museli dodávat obilí, směsi, zdarma mlet obilí panských deputátníků, úředníků a čeládky, na pile museli pořezat pro vrchnost 150 kusů prken bez ohledu na druh, tloušťku a délku.
- Dalším majitelem mlýna se stal mlynář Václav Batista. Ten už se zbavil všech povinností vůči vrchnosti po vydání tzv. vyvazovacího patentu. Batistův mlýn se sestával ze dvou kamenů pro mletí krupařské a ze tří kamenů pro mletí selské a ze dvou kamenů francouzských – krupičných.

Toto je kopie pohledu starého kolem 100 let. Představte si, že stojíte na křižovatce proti dnešní Mlýnské ulici, která pokračuje do holohlavské ulice Na Lávkách – dříve zde začínala Mautnerova třída.

Velká budova uprostřed je bývalý mlýn – v té době ještě se zcela zchovalou fasádou. Vpravo je vidět zábradlí, které je na břehu jednoho ramene Labe, které pokračovalo kolem kostela až do míst dnešního toku Labe. Vpravo před

mlýnem je vidět dřevěný krytý most, kterým se mohlo přejít (podle pamětníků) do pěkného parku. Teprve přibližně o 10 let později (roku 1911) byl za ramenem Labe postaven sál Dvorana. Toto rameno Labe bylo zasypáno po roku 1945.

Na úrovni mlýna byl most přes Mlýnský náhon, kam voda proudila z uvedeného ramene Labe. Most byl také asi před 10 lety pro zchátralost odstraněn. Kde tekla Mlýnský náhon poznáme na místě zbouraného mlýna, kde je znatelné jeho bývalé řečiště. O kousek dál mezi panelovými domy je Mlýnský náhon už dosti dávno zatruben.

První dům vlevo byl asi před 10 lety zbourán. Další domy stojí v této ulici dodnes, ale jejich fasády by si zasloužily důkladnou opravu.

- Roku 1878 koupil mlýn Šimon Klein, který svůj podnik zmodernizoval a přivedl k nebývalé prosperitě. Dalších několik údajů vám bude zcela určitě připomínat současnou dobu. Roku 1903 byla část akcií Kleinovy rodiny prodána pražské Kreditbance a utvořena akciová společnost.
- V roce 1920 koupil 90 % akcií továrník a přádelník Brun a přeměnil znění firmy na Smiřické mlýny akciová společnost ve Smiřicích od roku 1922 s ředitelem Pavlem Kryštofem.
- Další osudy mlýna ještě zcela nevymizely s paměti našich starších spoluobčanů. Ti pamatují, že od 1. srpna 1930 vlastnila Smiřické mlýny rodina Voženílkova. Jistě jsou mezi námi ti, kteří tuto rodinu znali i osobně. Ti pochopitelně pamatují, že mlýn byl znárodněn a rodina Voženílkových emigrovala na západ. Snad vás bude zajímat, že starý pán – pan František Voženílek – zemřel před 12 lety ve věku 80 let v USA:

ÚMRTNÍ OZNÁMENÍ

V zármutku oznamujeme všem našim přátelům, známým, exulantům a krajanům, že na Boží zavolání odešel z našeho rodinného středu můj dobrý manžel, drahý táta a dědeček, milý tchán, bratr a strýc, pan

FRANTIŠEK VOŽENÍLEK,
bývalý spolúmajitel Smiřických mlýnů
v Československu.

Narodil se 14. srpna 1905 v Předměřicích nad Labem v Královéhradeckém kraji a po komunistickém puči odešel s rodinou do exilu. Po těžkém životě v uprchlických táborech v Západním Německu vyemigroval do USA, kde nám svou houževnatou pílí vybudoval nový domov. Do svého odchodu na odpočinek měl živou účast na veškerém krajauském životě, byl členem Sdružení exulantů a Čs. Orla.

Po krátkém pobytu v berwinské nemocnici Mac Neal lékaři u něho zjistili nevléčitelnou chorobu. Oslavil s námi v rodinném kruhu své nedávné 80. narozeniny a v úterý 20. srpna dopoledne tiše usnul ve svém domově v Ciceru, Ill. (2419 W. 53rd. Ave.).

Pohřeb měl ve čtvrtek v 10 hod. dopol. z Moravečkova pohřebního ústavu v Ciceru (5318, 25th Str., ☎ 863-4242), a po zádušní mši sv. v 10:30 hod. dopol. v kostele Panny Marie Královny nebes (5300 W. 24th Str.) jsme jej doprovodili na stejnojmenný hřbitov Královny nebes v Hillside.

Děkujeme všem, kdo si na něho s námi vzpomenu v tiché modlitbě.

Marie VOŽENÍLKOVÁ, manželka;
Jiří VOŽENÍLEK s manželkou Mary
roz. Mensíkovou, syn;
Marie CHALOUPKOVÁ, dcera;
Ann, Tony, Georges a Joanna
VOŽENÍLKOVÍ, Petr CHALOUPKA, vnoučata;
a ostatní příbuzní v USA, v Kanadě
i v Československu.

Firma Voženílek se už zřejmě do Smiřic nevrátí, ale s jejich jménem se můžeme opět setkávat. Na sáčkách s moukou si můžeme přečíst, že výrobcem jsou: MLÝNY J. VOŽENÍLEK spol. s r.o., Průmyslová 107, Předměřice nad Labem.

V době existence mlýna v něm vypukl několikrát požár – bylo to v roce 1693, 1723, 1839 a v roce 1943.

Pro havarijní stav celé budovy byl mlýn před 8 lety zbořen. Budova mlýna (ke konci existence už to byla budova šrotovny) byla velmi rozměrná a s dalšími budovami zaujímala poměrně velký prostor. Po provedené demolici zde vzniklo území, které dělalo Smiřicím ostudu, protože velká neurovnaná plocha téměř ve středu města byla semeništem plevelu a místem pro černou skládku. Část ještě nezakrytého řečiště bývalého Mlýnského náhonu jen vzdáleně připomíná bývalou „slávu“ smiřického mlýna.

Na uvolněném prostoru se počítalo původně s výstavbou bytových domů (paneláků). Všichni víme, jak to nyní vypadá se stavbou bytů – město by nemělo v žádném případě peníze na výstavbu domů – bytů. Nenašel se ani žádný stavebník, který by se do výstavby pustil.

V daném prostoru po mlýnu má v následujícím období vyrůst budova Středního odborného učiliště potravinářského pro 300 žáků (peníze na výstavbu poskytne Ministerstvo zemědělství). Zatím vám pro představu uvádíme pohled na průčelí plánované budovy školy.

Letos by měla být zahájena výstavba a nejdéle za dva roky by sem měli nastoupit první žáci. Aby v číslování domů nebyly zbytečné mezery, získá zřejmě nová škola (po mlýnu) číslo popisné 110.

A nyní posuďte sami – je historie smiřických domů nudná?

(mv)

Přijdete gratulovat? Přijdete gratulovat? Přijdete gratulovat?

Komu a k čemu? Festivalu písničkového humoru a satiry, který si poprvé napíše před svůj název numero o dvou číslicích. Už je to tak. V červnu se uskuteční jubilejní 10. ročník Smiřického hrnce.

Ale to není všechno! Smiřický hrnec se letos dožívá plnoletosti! Bude mu osmnáct!!! Za těch osmnáct let prošel nejrůznějšími proměnami. Z téměř „kapesních začátků“ přehlídky několika spřízněných kapel se Smiřický hrnec rozrostl na festival s mezinárodní účastí, na který se každoročně přijde či přijede podívat tisícovka návštěvníků.

Rovněž žánrově je festival zajímavější. V prvních ročnících převládala písnička trampská, folková či country. Postupně se přidaly další – rock, jazz, folklór atd. Věrný zůstal „Hrnec“ divadlu. Každoročně se snaží pořadatelé získat zajímavé představení, zvláště snoubí-li se múzy dramatické s hudebními.

Další proměny byly prostorové. Původně probíhal festival pod střechou. Pamatujete? Hrál se ve Dvoraně, v „loutkárně“ a v kině. Smiřický hrnec byl ve Dvoraně dokonce jednou z posledních (ne-li úplně poslední) akcí. Pak už jen chátřala a chřadla. Až později bylo započato s rekonvalescencí. V letošním roce by se Dvorana měla dočkat znovu otevření. Však se už „Hrnec“ pod střechu těší. Neboť od té doby, kdy se festival vydal pod širé nebe, sloužil jako vábníčka na superpsí počasí. Zlí jakové tvrdí, že Smiřickým hrncem začíná zima.

A těch změn u pořadatelů! Mnozí se oženili, vyvdaly a časem někteří rozvedli (y). Těch potomků, co se za tu dobu narodilo a řádně povyroستlo! Někteří pořadatelé už nepořádají, neb mají jiné starosti.

Vedle diváků a pořadatelů jsou na festivalu důležité i vystupující. Pokud bychom chtěli vyjmenovat všechny muzikanty a komedianty, kteří okusili prkna znamenající Smiřický hrnec, vypadalo by to jako titulky na konci amerického velko filmu.

Zkrátka a dobře – Smiřický hrnec nám dospěl. Puberta proběhla nad očekávání klidně – sem tam nějaké to hrubší slůvko, ale jinak pohoda.

Můžeme směle přistoupit k jubileu. Přípravy začaly již při loňském ročníku. Chtěje požádat nebesa

o počasí, zvolili jsme pro hrnec termín letního slunovratu. Proto se Smiřický hrnec 1997 uskuteční ve dnech 21. – 22. června 1997. To je další změna proti loňsku. Smiřický hrnec bude letos dvoudenní. Dramaturgická sekce shání a obesílá účastníky minulých ročníků a zejména držitele „putovních hrnců“.

Vzpomínat se bude i obrazem. Počítáme s výstavou „dokumentů“ z historie. Dále... Nic víc vám neřekneme – vy byste pak nebyli překvapeni.

Přijďte poblahopřát – uvidíte a uslyšíte.

Smiřické přátele Smiřického hrnce zdraví hradecký přítel Smiřického hrnce

Karel Syrůček

SOU a Hotelová škola v Hronově pořádá

Týdny otevřených dveří: 24. 3. – 29. 3. 1997

23. 6. – 28. 6. 1997

11. 8. – 16. 8. 1997

Vedení školy a studentský senát srdečně zvou absolventy učebních oborů a maturanty na středních školách k návštěvě denně od 12 do 17 hodin.

Těšíme se na uchazeče o nastavbové studium, pomaturitní vzdělávání dle osobních představ a zájemce o rekvalifikační kurs.

P O Z O R: denně v 17 hodin slosování (tento výstřižek sebou)

1. cena – zájezd ve spol. s CK HORIZONT

PODĚKOVÁNÍ

Děti a zaměstnanci Mateřské školy ve Smiřicích upřímně děkují všem sponzorům za finanční hotovost na hračky a dárky k vánočním svátkům.

Firma AUTOOPRAVNA p. Barneta věnovala dětem 1 000,- Kč, firma BDK – GLASS předala 1 000,- Kč, firma JIPA předala 1 000,- Kč, firma Reuter přispěla dětem 5 000,- Kč a firma TEROP věnovala na hračky a dárky 1 500,- Kč.

Hračky udělaly dětem velkou radost.

Proto ještě jednou uvedeným firmám děkujeme a zachovejte nám přízeň.

Kolektiv zaměstnanců mateřské školy

Firma RUND

svozový kalendář pro Smiřice na rok 1997

Měsíc	svoz plný značení bílé	poloviční značení žluté	měsíční značení červené	2-měsíční značení modré
	dny	dny	dny	dny
duben	4, 11, 18, 25	4, 18	18	
květen	2, 16, 30	2, 16, 30	16	16
červen	13, 27	13, 27	13	
červenec	11, 25	11, 25	11	11
srpen	8, 22	8, 22	8	
září	5, 19	5, 19	5	5
říjen	3, 10, 17, 24, 31	3, 17, 31	17	
listopad	7, 14, 21, 28	14, 28	14	14
prosinec	5, 12, 19, 28ne	12, 28ne	12	

Přesun: z pátku 26. 12. na neděli 28. 12.

Svoz domovního odpadu a plastů zajišťuje firma:

RUND, Tyršova 311, Josefov, telefon 0442/2381, prac. doba PO–PÁ 7–15 hod.

Pokud se stane, že není nedopatřením vyvezena vaše popelnice, oznamte to neprodleně firmě Rund nebo na MěÚ Smiřice, aby byla zjednána náprava.

Pokud jste ještě nedostali složenku na zaplacení poplatku za odvoz domovního odpadu (za popelnici), určitě ji už brzy dostanete. Firma RUND provede výběr i v hotovosti na Městském úřadě Smiřice na počátku dubna 1997.

Následující článek byl upraven z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů – byla vymazána data narození a adresy dětí a přesná data sňatku a bydliště snoubenců.

Z MATRIKY MĚSTSKÉHO ÚŘADU

Děti

narozené v období od 16. listopadu 1996 do 28. února 1997:

V celé naší České republice se za uplynulý rok 1996 počet obyvatel snížil. Počet narozených dětí byl totiž nižší než počet zemřelých.

U nás ve Smiřicích byla v roce 1996 situace příznivější a do života jsme přivítali (snímky p. Václava Prostředníka) přece jen o něco více dětí, než bylo těch, kteří nás navždy opustili.

1. s trvalým bydlištěm ve Smiřicích a v Rodově:

Nikola Venclová

Vojtěch Mráz

Irena Bajzová

(doplňek za minulé období)

Tereza Koutská

Tereza Ulrychová

Eliška Marešová

Imrich Pirták

Lukáš Smetana

Kateřina Brožová

Pavčina Bečková

Pavel Matuška

Gabriela Marková

Ondřej Bláha

2. s trvalým bydlištěm v Holohlavech:

Kolenová Aneta

Kolenová Ladislava

Sňatky

uzavřené v obřadní síni Městského úřadu ve Smiřicích
v období od 16. listopadu 1996 do 28. února 1997:

prosinec 1996

Jaromír Vávra

Jana Horáčková

Antonín Šmíd

Jana Popková

březen 1997

Andreas Meyer

Jitka Hrozínková

Hans Jucknat

Renata Tomanová

BLAHOPŘEJEME

JUBILANTI z období od 16. listopadu 1996 do 28. února 1997:

Jubilanti ze Smiřic a z Rodova:

92 let	PhMr. Stříbrná Stanislava	Smiřice, Gen. Govorova 553
90 let	Bittnerová Růžena	Smiřice, Mlýnská 109
80 let	Knittelová Marie	Smiřice, Kršovka 475
	Pavlíček Václav	Smiřice, Žižkova 263

Jubilanti z Holohlav:

V Holohlavech tentokrát neslavil nikdo uváděné životní jubileum.

Z NAŠICH ŘAD ODEŠLI

v období od 16. listopadu 1996 do 28. února 1997:

1. občané, kteří měli trvalé bydliště ve Smiřicích a v Rodově:

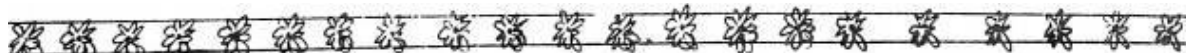
Horák Oldřich	Smiřice 266	nar.: 1925	zemřeli: 17. 11. 1996
Doležal Zdeněk	Smiřice 464	1935	20. 11. 1996
Baboráková Helena	Rodov 11	1934	20. 12. 1996
Balog Tibor	Smiřice 510	1958	20. 12. 1996
Bencová Marie	Rodov 76	1912	22. 12. 1996
Štefan Jan	Smiřice 572	1951	7. 1. 1997
Grohová Jana	Smiřice 54	1924	17. 1. 1997
Šíp Karel	Smiřice 287	1925	29. 1. 1997
Lagron Jaroslav	Smiřice 341	1915	30. 1. 1997
Niklasová Miloslava	Smiřice 563	1951	3. 2. 1997
Janáček Josef	Smiřice 266	1950	6. 2. 1997
Černá Milada	Smiřice 211	1915	25. 2. 1997

2. občané, kteří měli trvalé bydliště v Holohlavech:

Špringerová Věra	Na Lávkách 153	nar: 1919	zemřeli: 19. 12. 1996
Bezvoda František	Smiřická 27	1914	1. 1. 1997
Hostačná Bernardina	Na Výsluní 169	1921	8. 1. 1997
Řehák Václav	Dlouhá 45	1903	26. 1. 1997
Korenčík Viktor	Zadní 133	1948	22. 2. 1997
Merkl Lubomír	Smiřická 76	1925	24. 2. 1997

Za OÚ Holohlavy (VV)

Stanislava Klimešová, matrikářka

TJ SOKOL SMIŘICE

hodnotila činnost za rok 1996

Dne 28. prosince 1996 se konala na kuželně kuželkářského klubu Zálabák valná hromada TJ SOKOL Smiřice. Přítomní členové vyslechli a schválili zprávu o činnosti v roce 1996, zprávu o hospodaření a zprávu revizní.

Po přednesených zprávách se rozproudila bouřlivá debata o dalším osudu a zejména financování rozestavěného objektu klubovny a šaten u tenisových kurtů.

Následovala společenská část, ve které byla rozehrána zábavná kuželkářská hra „manželských dvojic“. Nejúspěšnější ale byla nemanželská dvojice Jitky Kodytkové s Václavem Davidem, která se umístila před manželi Baborákovými a Jágrovými. Za nimi se umístila dvojice ve složení Martina Vašátková s Pavlem Hornychem.

Na závěr byla sehraána „válečná“ mezi družstvem funkcionářů TJ a mladším družstvem cvičitelů ASPV. S využitím své větší zkušenosti a po závěrečném velkém nasazení strhlo vítězství na svou stranu družstvo starších činovníků a zvítězilo o 18 kuželek.

Dobře pobaveni, spokojeni a s dobrou náladou jsme se rozcházeli v pozdních hodinách do svých domovů.

Ing. Milan Plšek, předseda TJ SOKOL

Z „Cesty životem“

Postřehy ze života pana Josefa Vorla

Že byl pan Josef Vorel – syn sedláře ze Smiřic – správcem zahrad Pražského hradu, ještě někteří smiřičtí rodáci občas vědí. Že po sobě zanechal dosti rozsáhlé postřehy ze života, dnes ví jen málokdo. Dle Josefova vyprávění je sepsal velký sběratel Jan Vacek. Já jsem je od něho kdysi získal jako unikátní smirzicensium. Je v mnoha oblastech poučné a uvádí zajímavé pohledy nepolitika na politiky. Z nich i na čtyři prezidenty. Nejhezčím je jeho pohled na prezidenta Masaryka. V tomto čísle si připomeneme vzpomínku pana Josefa Vorla na prvního a druhého prezidenta.

Po archeologických výzkumech na Pražském hradu zanechali vědci výkopový materiál – mnoho kubíků hlíny a suti – v prostoru zvaném „Val“. Nevyužité a krom toho zcela neupravené místo vzbudilo nelibost správce zahrad pana Vorla. Na rozdíl od dnešních zvyklostí si však nešel stěžovat svému nadřízenému, ale z vlastní iniciativy, dle vlastních plánů i s přiložením vlastních rukou se pustil do úprav. Bez vědomí pana prezidenta – v tomto případě T. G. Masaryka – zde zřídil zčásti zeleninovou a zčásti ovocnou zahradu. Jak píše, kolem 15. května, když přenesené vzrostlé stromy – zejména „Smiřické vzácné“ – kvetly, poprosil pana prezidenta, aby se přišel podívat na hotové práce. Přišel! S četnou společností. Jak bylo jeho zvykem, vše si důkladně prohlédl, zastavil se u každé části a u každého uskupení. Potom s celou společností odcházel. Teprve u východu ze zahrady se zastavil a přistoupil k panu Vorlovi. S úsměvem a s přátelským gestem řekl: „Pane správče, vy jste dokázal zázrak – ano, zázrak.“ S tím odešel.

Pokud uvádím i druhou vzpomínku, dělám to proto, abych ukázal na kontrast mezi bytostným hlubokým lidstvím a mezi materialistickým pragmatismem. Právě pragmatismus začíná být opět v módě u dnešních politiků s vinětou demokratickou, občanskou a lidskou. Ti ostatní mají pragmatismus již v programu. Lidství se nějak vytrácí, jako u nás už tolikrát.

Hradními zahradami se procházel náš druhý prezident Beneš v družném hovoru s primasem českým, panem kardinálem Kašparem. Pan správce, který nechtěl rušit, ustoupil aniž byl viděn. Uslyšel však poznámku pana kardinála: „Pane prezidente, ten Vorel je přece přímo kouzelný zahradník. Podívejte se, jak je královská zahrada pod jeho rukama den ode dne krásnější.“ Hůře však, že slyšel i úsměšnou odpověď pana prezidenta, pronesenou typickým nosovým tónem: „Jakápak nádhera, jakýpak kouzelník – musí! Vždyť je za to placenej!“ Že neviděnému subjektu prezidentova poznámka vhrkla do očí slzy lítosti a uražené profesní hrdosti, se nelze divit.

Tolik o našich prvních dvou prezidentech, viděných očima člověka, který se pouze vlastní pílí vypracoval na špičku ve svém oboru. Věřím, že jeho oči byly pozorné a vnímavé, mysl břitká a kritická.

Toto jsem napsal na počest Člověka, prezidenta T. G. Masaryka, který před šedesáti lety zemřel. Je to zároveň i vzpomínka na smiřického rodáka, zahradníka Josefa Vorla, který se před 110 lety narodil.

Ing. Lubomír Kupka, starosta města

VE ZKRATCE

- Proč toto číslo Zpravodaje vyšlo až ke konci března? 11. jednání Městského zastupitelstva Smiřice se konalo ve čtvrtek 13. března – pokud se měly dostat do Zpravodaje nejaktuálnější informace, bylo nutno počkat.
- Tentokrát je možno uvést i několik zpráv z „černé kroniky“.
 - Podle ne zcela ověřené zprávy byl 18letý mladík ze Smiřic obviněn z pokusu vraždy a umístěn v policejní cele. Po slovní potyčce bodnul 19letého Roma do paže a hrudníku vyhazovacím nožem.
 - Do kanceláře kontaktního místa referátu sociální podpory v objektu smiřického zámku se vloupal nezvaný host, který neměl zájem o poskytnutí podpory, ale o výpočetní techniku. Kontaktní místo ke své činnosti počítačovou techniku nutně potřebuje. Činnost kontaktního místa byla ochromena – zvláště citelně postrádalo počítačovou databázi. Zřejmě stejný host navštívil bez pozvání i kancelář místního podnikatele – malým okénkem se mu zde nepodařilo protáhnout kopírovací stroj.
 - Místní cukrovar by mohl slavit letos „kulaté“ 130. výročí uvedení do provozu. Už dávno bylo možno pozorovat v jeho zdech stále více děr. Zřejmě už zcela poslední a definitivní ranou pro „cukrovar“ byl požár, který zde byl zaznamenán uprostřed noci. Nyní má budova bývalého cukrovaru zcela děravou i střechu. Ani 7 hasičských sborů (hradecký hasičský záchranný sbor přijel se dvěma cisternami, s plošinou s automatickým žebříkem a s dalšími technickými vozy) nemohlo zabránit škodě ve výši asi 1 milion korun.
- Sláva bývalých smiřických podniků – cukrovaru a státních statků – už naprosto dohasíná. (Státní statek Smiřice býval největším zemědělským podnikem v rámci celého Východočeského kraje.) Znovu a znovu se objevují v novinách inzeráty s oznámením veřejných dražeb. Cukrovar např. prodával chatu v Dolcích, rekreační buňku u Rozkoše, ve Smiřicích 5 obytných domů (čp. 92, 199, 502, 558 a 559) a montovanou ubytovnu v Cukrovarské ulici. Státní statek Smiřice, s. p. vyhlásil veřejnou soutěž na prodej chovných zvířat: 26 dojníc, 24 jalovic a 22 telat.
- Máte telefon? Máte své příbuzné, známé nebo obchodní partnery v zahraničí? Upozorněte je na to, že naše republika má nové mezinárodní směrové telefonní číslo 00 420. Musí nás tak volat i ti, kteří volají ze Slovenska. Naopak i my musíme nyní na Slovensko vytáčet mezinárodní směrové telefonní číslo 00 421.

JPP říká, že firma TELECOM má už připraven plán kabelizace jihozápadní části města. Zatím ale JPP neví, kdy bude prováděna realizace. Rozhodně není povoleno napojování nových telefonních účastníků nadzemním vedením.
- Už jistě víte, že od 1. dubna budou dražší poplatky za telefon. Rádi se dlouze vybavujete telefonem? Pak by vás mohlo potěšit, že v rámci UTO Hradec Králové – t.j. Hradec Králové a okolí (mapka je v telefonním seznamu na str. 1) budou hovory účtovány jako v místním styku – v době silného provozu 2,25 Kč za 3 minuty a v době slabého provozu 2,25 Kč za dobu 6 minut. Půlhodinový rozhovor s kamarádem (kamarádkou) v Hradci Králové vás přijde „jen“ na 22,50 Kč (11,25 Kč) – ale dříve to bylo i při nižších tarifech za stejnou dobu 60,- Kč (30,- Kč)!

V telefonním hradeckém seznamu (i u fakultní nemocnice) už platí nová delší telefonní čísla (s „5“ na začátku uvedená v závorkách).

- Papež Jan Pavel II. navštíví ke konci dubna Českou republiku. Mimo jiné i proto, aby při příležitosti milénia úmrtí sv. Vojtěcha uctil jeho ostatky.
V rámci návštěvy ČR zavítá i do Hradce Králové, kde bude v sobotu 26. dubna sloužit na Velkém náměstí mši pro asi 50 000 mladých lidí.
- Už jste viděli novou kometu? Pokud je jasno, můžete ji vidět po setmění na severozápadní straně oblohy (přibližně ve směru na Holohlavy nebo směrem na Habřinu). Viditelná u nás bude stále níže k obzoru během celého dubna až asi do 5. května. Je vidět i pouhým okem jako dosti jasná hvězda s obláčkem. Máme-li však doma nějaký dalekohled, můžete při bezmračné obloze a bez rušení pouličním osvětlením vidět dobře i její dosti dlouhý ohon. Příště bude vidět až za více než 2000 let!
- Rádi si pospíte? To se vám jistě nebude líbit, že letos od 30. března až do 26. října bude zaveden letní čas.
- Jedno rčení říká: Dítě, které si hraje, nezlobí. Rozhodně se vyplatí vyplnit volný čas dětí užitečnou činností – rekreační i poznávací. O to se stará i smiřický Městský dům dětí a mládeže. Během celého školního roku zde mohou děti navštěvovat řadu kroužků. MDDM se však věnuje volnému času dětí i o prázdninách. Pořádá výlety do přírody, do hor, do míst s pamětihodnostmi apod.
- O zábavu hlavně těch nejmenších se stará i místní loutková scéna. Již 71 roků se parta nadšenců věnuje přípravě pohádkového světa hlavně pro nejmenší diváky. Za tu dobu sehráli zdejší loutkáři okolo tisícovky představení, kterých se mohlo zúčastnit přibližně 150 tisíc návštěvníků. I když má loutkové divadlo v současné době velkou konkurenci v televizi a videu, 26 smiřických nadšenců i nyní připravuje nová a nová nedělní představení. Na program bychom našli: Pejsek a kočička, Ostrov splněných přání, Voják ve městě lhářů i klasickou pohádku Popelka.

Perličky ze školních lavic

Bouchneme-li ladičkou o piano a postavíme-li ji na nožičku, vznikne renesance.

Benzín se používá jako pohonná látka k odstraňování skvrn.

Bez kyslíku se člověk zadusí nebo umře.

Blechy dělíme na psí a na ty naše.

Boleslav Chrabrý se nestal trvale českým králem, protože mu Přemyslovci stoupli do zad.

Co byste mohli vidět v Dánsku

V životě můžeme mít různá přání. I na dovolenou můžeme mít různé názory. Dovolenu rozhodně rádi travíme v pěkné přírodě, u vody, na horách nebo u moře – v naší republice nebo v cizině. Snad každý z nás rád cestuje.

S cestováním to pro nás nebývalo dříve jednoduché. Už se zdá rozhodně vzdálená doba, kdy za velký zážitek patřila cesta k tzv. československému moři – k Zemplínské Šíravě na východním Slovensku. Pamatuji, jak se mnozí chlubívali tím, že byli na dovolené u Balatonu v Maďarsku. Většina z nich nešetřovala slovy obdivu. Jen co se mohlo jezdit do Bulharska a Rumunska k Černému moři, hned všichni toužili po dovolené tam. Najednou se zjistilo, že voda v Balatonu je hodně špinavá – prostě moře je moře. Když se potom uvolnily cesty do Jugoslávie, pak pro mnohé Čechy bylo ideálem strávit dovolenou na slunném jihu v Jugoslávii.

Já sám jsem s rodinou procestoval prakticky celé dřívější Československo. Do ciziny mě to vůbec nelákalo. Už vůbec jsem netoužil strávit celou dovolenou „smažením“ na rozpáleném písku – i když na břehu moře. Bylo by nesmyslné, abych vám vnucoval tuto svou myšlenku. Výhodou dnešní doby je, že se můžete rozhodnout podle svých přání (i když mnohdy i podle obsahu své peněženky). Já sám jsem měl takové tajné přání podívat se naopak do některé země na severu Evropy. V uskutečnění tohoto přání jsem však dlouho vůbec nevěřil.

Ještě když naši smičkou Pektinku koupila dánská firma Danisco Ingredients, netušil jsem, že to bude právě Dánsko, kam se podívám. Když Školský úřad v Hradci Králové uspořádal pro ředitele škol zájezd do Dánska, velmi rád jsem se přihlásil. Pokud vám podávám několik postřehů z této cesty, není to proto, že bych se chtěl pochlubit. Chtěl bych vám ukázat, kam byste se při svých toulkách po světě mohli podívat i vy.

Cestovali jsme jako chudásové. Autobus byl sice zahraniční výroby (s občerstvením za české koruny, s kávovarem, s televizí i s WC), ale mezi sedadly bylo tak málo místa, že můj jen o něco delší kolega musel sedět celou cestu nakřivo s koleny v uličce. Autobus nás nejen dopravoval na určené místo, ale po dvě noci pro nás byl i nepohodlnou noclehárnou.

Z Hradce Králové jsme vyjžděli v 7 hodin ráno. Přes Mladou Boleslav, Českou Lípu jsme byli kolem jedenácté hodiny na hranicích s Německem ve Hřensku. Celní odbavení proběhlo velmi prostě. Naše průvodkyně od nás vybrala pasy. Sama zašla na celnici, odkud nám velmi brzy přinesla pasy opatřené vstupním razítkem. Přejeli jsme hranici a už jsme byli v Německu. Hodně Čechů zná dobře cestu do Drážďan – Schmilka, Bad Schandau, Pirna, Heidenau, Dresden – krajina i sídliště podobná těm na naší straně hranice.

V Drážďanech přejíždíme po mostě přes Labe a já jsem si uvědomil, že se během půl dne mohu už po čtvrté dívat na tok Labe (ve Smiřicích, v Hradci Králové, ve Hřensku a kolem poledne v Drážďanech). Náš autobus přešel na dálnici, po které jsme měli jet co nejrychleji severním směrem až k Baltickému moři. Autobus jel poměrně rychle a předjížděl i některé osobní automobily. Cestování to však není nej příjemnější, protože dálnice je 60 roků stará ještě z dob hitlerovského Německa. Mezi betonovými díly jsou dilatační spáry i četné praskliny, po kterých autobus nepříjemně drkotá. Na mnoha místech je provoz na dálnici odkloněn a je vidět, že dálnici důkladně renovují. Provoz po opravených úsecích dálnice byl už zcela přijatelný a cesta rychle ubíhala. Zastavili jsme u několika benzínových čerpacích stanic – jsou většinou nové a zcela moderní. Docela rád jsem ale zjišťoval, že úroveň nových čerpacích stanic u nás (v Hradci Králové, u Černožic, v Jaroměři i jinde) není za těmito

nijak pozadu. Z autobusu jsme docela rádi vystoupili hlavně proto, abychom se z těsných prostor mezi sedadly protáhli.

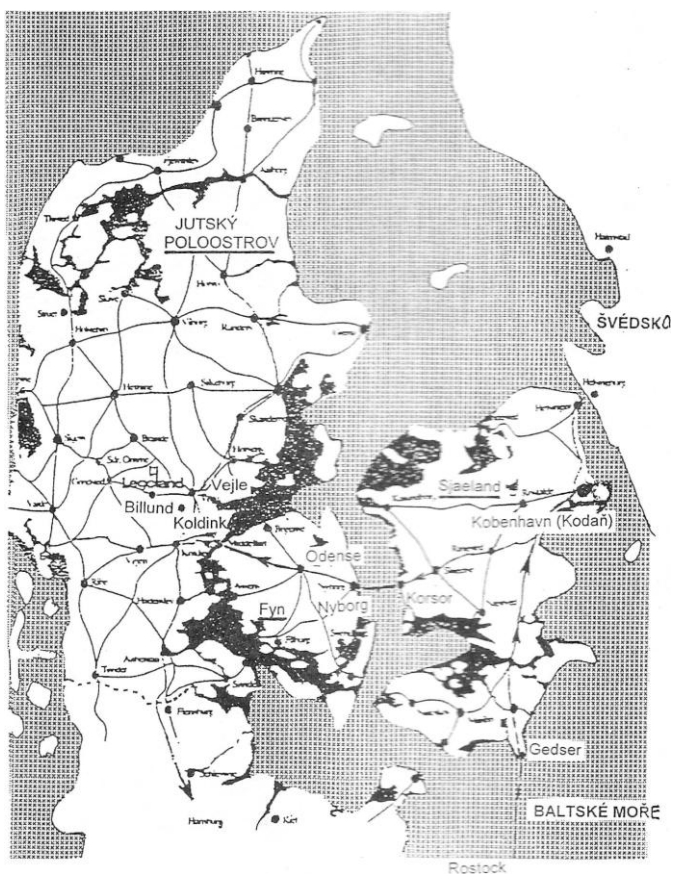
Pokud cestuji po naší republice, rád pozoruji okolí. Mohu vám říci, že v celé naší vlasti je na co se dívat. Proti tomu cesta Německem je naprosto nudná. Dálnice se pochopitelně vyhýbá městům i vesnicím. Ale okolní krajina je zde však naprosto nezajímavá – bez kopečků, skoro bez lesů a měl jsem i dojem, že snad není ani zemědělsky dosti využívána.

Trochu nepříjemného vzruchu přinesla našemu cestování srážka dvou nákladních aut na dálnici. Provoz v našem směru byl zcela zastaven a hodinu jsme čekali, co bude dál. Naše mladá průvodkyně oblomila srdce německých policistů a my jsme jako jediní už z několikakilometrové řady stojících vozidel mohli pokračovat v cestě. Do osmé hodiny večer jsme totiž museli být v přístavu, aby nebyl narušen časový program naší cesty. Dosti dlouho jsme potom po dálnici jeli jako jediní, cesta proto rychle ubíhala. Na směrovkách u dálnice už byly označeny cíle: Rostock a Warnemünde. Neklamný doklad toho, že již brzy dorazíme k moři.

Je 19:45 hodin a jsme na parkovišti pro najíždění vozidel na trajekty. Vozidla zde musí být přítomna již hodinu před odplutím. Nad parkovištěm jsou na tabulkách vyznačeny pruhy pro zařazení k různým trajektům. Mohli byste zvolit přepravu trajektem např. do Norska, do Švédska, do Dánska apod. My jsme měli namířeno do Dánska – do hlavního města Kodaně. Proto jsme byli s autobusem v pruhu, který sliboval plavbu do Gedseru – Danmark. Proč byla zvolena cesta přes vodu trajektem?

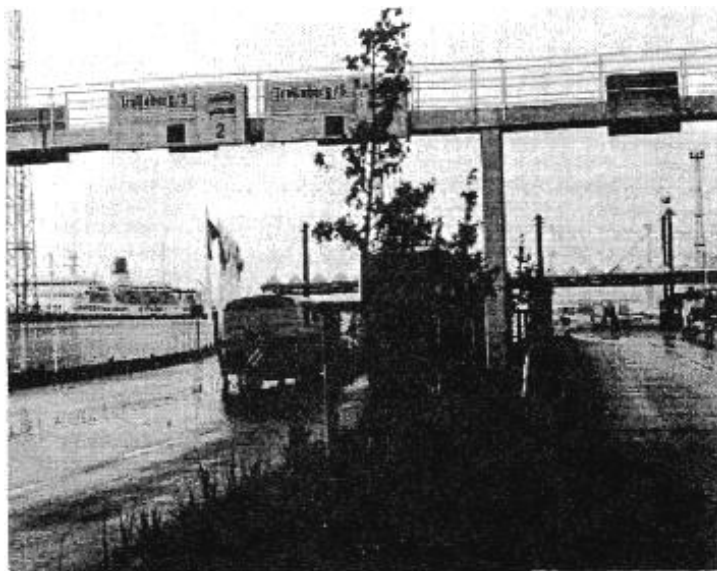
Dovolte malou odbočku – několik základních údajů o této zemičce. Ta zdrobnělina není náhodou. Naše Česká republika patří v Evropě mezi ty nejmenší. A Dánsko je ještě menší – rozlohou i počtem obyvatel proti nám přibližně poloviční. Navíc území tohoto malého státečku není tak celistvé jako území našeho státu. Největší část Dánska sousedí s Německem a rozkládá se na Jutském poloostrovu. Další části Dánska se rozkládají na dvou větších ostrovech – na ostrovu Fyn a na ostrovu Sjælland. K Dánsku patří i dalších asi 1 000 drobných ostrůvků, které byste na mapě Evropy vůbec nenašli. Hlavní město Dánska Kodaň – v dánštině København – je na ostrově Sjælland. To znamená, že současnosti není možné se dostat do hlavního města Dánska po souši. Proč píšu, že v současnosti? Dánové budují mezi ostrovy spojení pomocí i téměř dvacet kilometrů dlouhých mostů.

Zpět k naší cestě. V dnešní době to bude někomu divné, že já sám jsem byl poprvé na břehu moře. S velkým zájmem jsem si prohlížel a fotografoval celý přístav a pozoroval provoz na „velké louži“. Nadešel čas nalodění. Náš autobus jako první vjíždí po nájezdním můstku do obrovských útrob trajektu. Za námi ještě najelo několik kamionů i osobních aut. Vystoupili jsme

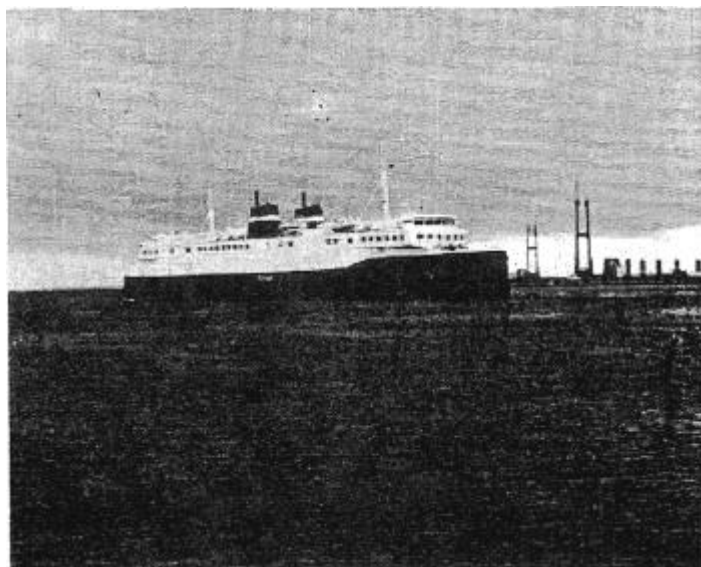
z autobusu a po úzkém schodišti jsme se dostali do vyšších pater trajektu. Mnozí z nás vystoupili až na nejvyšší palubu – odhadem jako do třetího patra budovy. Vodní hladina se zdála až neuvěřitelně hluboko.

Začaly pracovat motory, za lodí se mohutně rozčeřila voda a už jsme vyplouvali na „širé moře“. Je 9 hodin večer – začíná se šerit. Má to své kouzlo. Kolem je vidět blikání světel, která označují plavební dráhu, blíž i v dálce jsou vidět světla majáků. Pro suchozemce z Čech to je skutečný zážitek. Tma houstne, přístavní světla mizejí v dálce. Naše loď se začíná ztrácet v naprosté temnotě. Jen občas lze zahlédnout světla lodí, které plují v opačném směru. Tma už je taková, že jen pohupování lodi a šplouchání vln dává tušit, že plujeme a míříme k dánským břehům. Cesta trvá kolem třech hodin. Poměrně hodně studený větřík nás zahnal do velké lodní restaurace. Nebýt kymácení lodi, ani by člověk netušil, že není na souši.

Před přístavištěm trajektů jsou orientační tabule (pro nás) s málo známými cíli: Gedser – Danmark, Trelleberg – Sveden, Knudshoved/DK, Helsingborg/S, Fra Halsskov/Sjaelland, Limhamn/S a další. Je možno zvolit plavbu do Dánska, Švédska, Finska i Norska. My jsme měli zaměřeno do přístavu Gedser v Dánsku.

Spojení pevniny s jednotlivými dánskými ostrovy a mezi jednotlivými dánskými ostrovy je zajišťováno pravidelným spojením pomocí trajektů – jezdí podle předem vydaného „jíždního“ řádu. Na snímku je vidět jeden z trajektů připlouvající k přístavišti (na jeho palubě jsme se asi o hodinu později plavili na dánský ostrov Fyn). V pozadí snímku jsou vidět pilíře budovaného mostu, který umožní normální automobilovou i železniční dopravu. Ty nejvyšší pilíře jsou v místě, kde budou moci proplouvat i velké námořní lodě. Polovička tohoto asi 20 km dlouhého mostu je již postavena.

Je čas se dívat kolem. Jsem rád, že mi v hlavě uvízlo několik německých slovíček. Pomáhá to při orientaci v tomto novém prostředí. Jak je nutné, aby se u nás děti učily cizím řečem! Někteří si poručili něco k občerstvení (platit se mohlo německými markami nebo dánskými korunami) – ceny je lepší na české koruny vůbec nepřepočítávat. Okny restaurace jsme zahlédli světla majáků i světla z přístavu – neklamné znamení, že se blížíme k přístavu Gedser v Dánsku. Lodní klakson nám oznámil, že máme sejít k autobusu a nastoupit si do něj.

Několikeré zdánlivě dosti prudké drcnutí, potom ruch při připoutávání trajektu a již se otevřela velká vrata lodi. Náš autobus jako první vyjíždí na dánské území. Je kolem půlnoci – z Dánska není vidět prakticky nic. Přichází dánský celník, který snad jen z určité služební povinnosti orazítkuje jednu stránku v pasu.

Jedeme ještě určitou dobu. Potom autobus zastavuje. Průvodkyně nám dává dobrou noc. Každý se snaží alespoň si nějak opřít hlavu a usnout. Prostor mezi sedadly je tak malý, že rozhodně nemusí mít nikdo strach, že by ve spánku spadl na zem.

Když už se začíná rozednívat, autobus začíná ožívat. Každý je asi rád, že už má tu noc za sebou. Zjišťujeme, že jsme na parkovišti odpočívadla. U parkoviště je WC, kde je čisto, vše na fotobuňky. Je zde možno se opláchnout teplou vodou a je možnost připojení elektrického holicího strojku. Všude je zde čisto, na osušení rukou jsou zde papírové ručníky i elektrický ventilátor, v dostatečném množství jsou zde i další potřebné papíry. Na parkovišti je malá prodejnička s občerstvením a různými drobnostmi pro cestování. Byly zde dva telefonní automaty – zjistil jsem, že jsou funkční, protože bez problému jsem se dovolal domů, abych se pochlubil, že už jsem za vodou v Dánsku. Protože jsme přijeli na toto parkoviště za úplné tmy, nemohl bych na mapě určit, ve kterém místě Dánska jsme přespali. Podle průvodkyně jsme měli být za dvě a půl hodiny v Kodani – čili jsme byli asi 100 km od Kodaně jižněji. Vyjíždíme k prvnímu cíli naší cesty – do hlavního města Dánska. Krajina kolem je bez kopečků, sem tam se na louce pasou menší skupinky krav.

V Kodani jsme měli domluveno setkání s představiteli zdejšího školského úřadu (na úrovni našeho okresního). Projíždíme ulicemi plnými obyčejných (podle našich měřítek venkovských) domků. Jsou jen přízemní, neomítnuté a na mnoha je jakoby slaměná krytina. Ta krytina je módou poslední doby. Lidé chtějí dát svým domkům starobylý ráz ze začátku tohoto století. Jsou použity novodobé materiály, které ty původní napodobují. Na střechách tedy není sláma, ale umělá hmota. Silná vrstva krytiny dobře chrání dům před zimou – ušetří se i palivo na vytápění.

K budově kodaňského školského úřadu přijíždíme se zpožděním jen asi 10 minut, zaviněným menším blouděním v uličkách Kodaně. Přednosta kodaňského školského úřadu nás už očekával před budovou a se svými spolupracovníky nás vřele přivítal.

Budova školského úřadu je pouze přízemní stavba. Z jejich oken je vidět vkusnou parkovou úpravu dvora se zahradním nábytkem. V budově je mnoho rostlých květin. V jednom rohu je i umělé jezírko s kameny a vodními rostlinami – ve vodě se prohánějí rybky. Oknem je vidět nedaleký větrný mlýn.

V konferenční místnosti byla uspořádána beseda, ve které nás pracovníci úřadu seznámili s organizací dánského školství:

- Délka docházky do základní školy je stejná jako u nás – 9 let.
- Počet žáků ve třídě je srovnatelný s počty žáků na našich školách – do 25.
- Od 3. třídy se žáci učí prvnímu cizímu jazyku – němčině, na druhém stupni přibývá další cizí jazyk – většinou angličtina. Dánové jsou si vědomi toho, že jsou malou zemí a že musí nutně hledat spojení se světem. K tomu jim přispívá znalost angličtiny a znalost řeči jejich velkých sousedů na

jihu – Německa.

- Střední školství je obdobné našemu.
- Většina škol (asi 95 %) je zde státních, na školné se připlácí pouze na školách soukromých.
- U škol nejsou školní jídelny, žáci chodí na oběd domů, nebo si stravu obstarají jiným způsobem – který je ten jiný způsob nevím, protože dánské učitele tento problém vůbec nezajímá.
- Učebnice jsou žákům základních škol poskytovány zdarma. Podle mého mínění jsou naše učebnice na mnohem lepší úrovni – obsahově i výtvarně – těžko ale kritizovat – jejich učebnice nejsou s barevnými obrázky, ale v jejich případě asi rozhoduje více ekonomičnost.

Kolem jedné hodiny nám ve školském úřadu nabídli oběd – švédský stůl. Na velkém stole (stolech) uprostřed místnosti přímo obrovský výběr – převládala nabídka příloh v podobě zeleninových a ovocných salátů. Milovníci knedlíků by byli naprosto zklamáni – v bohaté skladbě chyběly i brambory a nebylo vidět ani rýži. Vůbec zde chybí představa teplého jídla k obědu. Já sám – i když jsem v jídle dosti vybíravý – snažil jsem se od všeho trochu ochutnat – chutnalo mně vše. Bylo vidět, že chutnalo všem – mnozí si dávali i „nášup“.

Po obědě byla ještě další beseda. Byla tak zajímavá, obsažná i příjemná, že se proti plánované době dosti protáhla. Jak jsme se dorozumívali? Jak je uvedeno již výše, Dánové se ve škole učí němčině a angličtině, proto prakticky všichni nejméně tyto dva jazyky dobře ovládají. Ředitel úřadu nabídnul možnost konverzace i ve francouzštině. My čeští učitelé jsme na tom zatím hůře. Možná bychom zvládli trochu ruštinu, ale ta nám v současné době není moc platná. Byly s námi dvě kolegyně – překladatelky – jedna pro německý a druhá pro anglický jazyk. Dorozumívali jsme se sice pomaleji, ale šlo to.

Následovalo rozloučení s pracovníky kodaňského školského úřadu a pozvání k návštěvě do Hradce Králové.

(mv – pokračování příště)

Nově otevřená pobočka

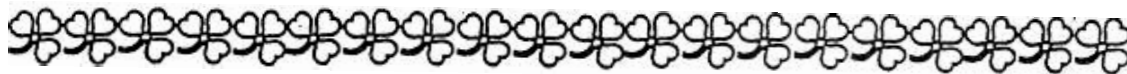
Českomoravské stavební spořitelny, a.s.

přijme

formou konkurzu do svých řad několik spolupracovníků pro funkci

vedoucí zprostředkovatel

Volejte nebo pište na adresu: Šafaříkova 666, 500 02 Hradec Králové, tel. 049/5210329.

POHŘEBNICTVÍ VOŇKA INFORMUJE

Vážení čtenáři,

přes všechny reklamy, které jsme už o naší pohřební službě uveřejnili, bychom vám touto cestou rádi připomněli, že naše pohřební služba POHŘEBNICTVÍ – Voňka Daniel stále funguje, kancelář má nyní ve Smiřicích.

Přesto všechno není naše firma stále známa a už vůbec málo lidí ví, jaké služby poskytujeme a že i mezi pohřebními službami může být značný rozdíl. Lidé, kteří u nás smuteční rozloučení měli, byli spokojeni jak se zajištěním a provedením smutečního rozloučení, tak nebyly připomínky ke konečné ceně, neboť se shodovala s cenou předběžnou, se kterou je zákazník vždy seznámen, a kterou podepíše, že souhlasí. Tuto předběžnou fakturu dostane zákazník také.

Zákazníci jsou velice spokojeni i s naší službou sjednání smutečního rozloučení u nich doma, takže je většinou co nejvíce členů rodiny pohromadě a mohou se společně poradit, jaké rozloučení si přejí a jak by mělo vypadat, co chtějí na parte, které jim co nejdříve přivezeme domů. Rovněž přivezeme urnu, pokud není rozloučení do hrobu. Můžeme se s rodinou dohodnout, jestli si budou přát po smutečním obřadu dovézt květinovou vazbu na hřbitov. Rodina v této těžké chvíli se nemusí o nic starat. Umožňujeme každému identifikaci (otevření rakve) a to po dohodě se zákazníkem, jak při obřadě, tak při bezobřadém rozloučení, a to proto, aby se rodina netrápila zbytečně myšlenkami na to, zdali je vše v pořádku.

Největší problém je, že pokud nenastane v rodině úmrtí, nepřemýšlí se nad takovou situací a potom jsou lidé doslova zaskočení. Většinou přijdou do nemocnice pro věci zesnulého. Jsou najednou bezradní a v takové chvíli je jim podsunut jednostranný návrh, na jakou pohřební službu se mají obrátit. Po stránce psychologie nastává jednoduchý proces. Lidé už dál nepřemýšlí. Rozhodnou se většinou okamžitě, což je špatné a není vůbec nutné. Mohou jet domů, nechat si vše projít hlavou, neboť stačí jet sjednat rozloučení až druhý den, až budou doopravdy rozhodnutí, za jakou pohřební službou jít. Myslím, že je důležité vědět, že nemusíme sjednat rozloučení jen tam, kam jsme byli doporučeni, ale že vy sami si vyberete.

To, že je firma zavedená, neznamená, že musí být lepší, než firma nová. Naopak, nová firma se musí více snažit, poskytovat kvalitnější a levnější služby, aby si získala svoji klientelu.

Voňka Daniel, pohřebnictví Smiřice

**PŘIJME DO TRVALÉHO PRACOVNÍHO POMĚRU
PRACOVNÍKY OBCHODNÍ SLUŽBY
PRO PRACOVISŤE V HRADCI KRÁLOVÉ**

POŽADAVKY:

- vzdělání VŠ nebo ÚSO
- řidičský průkaz
- vlastní motorové vozidlo

Písemné nabídky se stručným životopisem
zasílejte na adresu

Česká kooperativa, družstevní pojišťovna, a.s.
třída Míru 94, 530 02 Pardubice

Informace na tel. 040/6530297 840 pí Petriláková

DÁLE KLIENTŮM NABÍZÍME

pro občany

úrazové pojištění dětí i dospělých osob
důchodové připojištění
životní pojištění a úvěrové životní pojištění
kapitálové pojištění k zaopatření dítěte
pojištění domácností
pojištění rodinných a bytových domů, rekreačních objektů
stavební spoření Wüstenrot
penzijní při pojištění u Českého penzijního fondu

pro podnikatele

pojištění majetku a odpovědnosti za škodu
havarijní pojištění motorových vozidel

INFORMACE O VŠECH PRODUKTECH VÁM POSKYTNOU KANCELÁŘE

Hradec Králové

S. K. Neumanna 1257
tel.: 049/36634

Čelakovského 503
tel.: 049/5512738

Obsah:

Slovo starosty: Každý jen tu svou?	2
Informace z radnice: 11. jednání MZ	3
M. Volák: Rok 1619 a Eliška Kateřina Smiřická	5
Návštěva v Kostelci n. Č. lesy u Smiřických ze Smiřic	9
Historie smiřických domů – dům čp. 110 – mlýn	11
10. smiřický hrnec	16
Svozový kalendář fy RUND	18
Společenská kronika	19
TJ Sokol Smiřice hodnotila rok 1996	22
Ing. L. Kupka: Z „Cesty životem“ o Josefu Vorlovi	23
Ve zkratce – různé aktuality	23
M. Volák: Co byste mohli vidět v Dánsku	25
Inzeráty	30

Poděkování

Městské kulturní středisko ve Smiřicích děkuje sponzorům Dětského karnevalu konaného 23. února 1997:

České kooperativě, družstevní pojišťovně, a. s. Hradec Králové,
České spořitelně, a. s. Hradec Králové a
paní Naděždě Novákové, obchodní vedoucí OVB Hradec Králové.

Z P R A V O D A J Smiřic, Rodova a Holohlav

Vydává Městský úřad ve Smiřicích

Odpovědný redaktor: Miroslav Volák

Příspěvky i vzkazy zasílejte na adresu: Městské kulturní středisko ve Smiřicích

Vychází nepravidelně jednou za čtvrtletí.

Tiskne: AGRODAT Nové Město nad Cidlinou

Ve Smiřicích a Holohlavech předplatitelům donáška až do domu. Prodej v prodejnách tisku.

Uzávěrka příštího čísla do 20. 6. 1997

Cena jednoho výtisku 8,- Kč. Předplatné na celý rok 28,- Kč.

Náklad 420 výtisků.